

Programmabegroting Purmerend 2026-2029

Programma 4

Milieu

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en het duurzame gebruik van grondstoffen., evenals op de duurzame opwekking en beschikbaarheid van energie. Ons doel is om de Parijs-doelstellingen haalbaar en betaalbaar te maken. Hiervoor werken wij samen met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven.

Het afgelopen jaar kreeg het probleem van netcongestie veel aandacht en dit zal de komende jaren zo blijven. Samenvattend, zonder stroom valt alles stil. Dit betekent dat de uitbreiding van grote woningbouwprojecten vertraging oploopt vanwege onvoldoende elektriciteit. Komend jaar wordt stevig ingezet om de effecten van netcongestie voor de gemeente Purmerend te mitigeren. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de regionale en landelijke netbeheerders, Liander en Tennet.

Voor het afvalbeheer van de toekomst zetten we in op preventie, om de totale hoeveelheid afval en grondstoffen per inwoner te verminderen. Dit ondersteunen we met een inzamelsysteem waarmee schone en goed herbruikbare grondstoffen gescheiden opgehaald worden voor maximaal hergebruik. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Bewustwording vormt de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten is mogelijk met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord én inwoners besparen op hun energiekosten.

De gemeente vervult hierin, en in duurzaamheid in het algemeen, een actieve faciliterende en stimulerende rol. Waar mogelijk gebeurt de uitvoering van de energietransitie kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor inwoners.

Aanvullend geven we uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Met name waar financiële middelen nodig zijn, kiezen wij voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Doelen en activiteiten

Werken aan de toekomst

Om Purmerend ook in de toekomst leefbaar en veilig te houden werken we aan de toekomst van onze gemeente. Dat 'werken aan de toekomst' doen we aan de hand van de vijf deelopgave(n) die op 27 februari 2025 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De activiteiten van deze vijf deelopgaven zijn verspreid over een meerdere programma's van de begroting. In dit programma ligt de focus op het anders omgaan met energie (de energie- en warmtetransitie) en het hergebruiken van grondstoffen (het inzamelen en voorkomen van afval). Ook het milieutoezicht dat wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJmond vindt binnen dit programma plaats.

De gemeente vervult in deze opgaven een actieve, faciliterende en stimulerende rol. Waar mogelijk gebeurt de uitvoering van de energietransitie kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor inwoners. We geven binnen dit programma uitvoering aan de Regionale Energiestrategie (de RES) en de Transitievisie Warmte (TVW). Verder faciliteren we bewoners in het besparen op de energiekosten, door te ondersteunen bij het isoleren en het aanbrengen van andere energiebesparende maatregelen. Dat levert een dubbel voordeel op. We werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en inwoners besparen op hun energiekosten. Waar financiële middelen nodig zijn kiezen we voor 2 thema's: het aardgasvrij maken en isolatie.

Netcongestie en stroomvoorziening

Het stroomnet loopt landelijk op veel plekken vast. Daardoor is er op veel plekken slechts beperkte (stroom)capaciteit en dat heeft gevolgen voor veel gebiedsontwikkelingen. Het afgelopen jaar kreeg dit probleem daarom veel aandacht en de verwachting is dat dit de komende jaren zo zal blijven. Zonder stroom staat alles stil. Het komende jaar wordt er stevig op ingezet om de effecten van netcongestie voor de gemeente Purmerend te mitigeren. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de regionale en landelijk netbeheerders, Liander en Tennet.

Het is onze ambitie om naast het vergroten van de capaciteit ook andere vormen van duurzame energieopwekking mogelijk te maken. Dat doen we in het kader van de Regionale Energiestrategie (RES). Voor de energietransitie zien we zonne-energie als kansrijk en geothermie heeft veel potentie voor het voorzien in warmte voor woningen en bedrijven. Omdat er schaarste is voor wat betreft

energiecapaciteit, is het noodzaak om zo effectief mogelijk gebruik te maken van de beschikbare energie. Dat doen we door de werking van energyHUBs te verkennen.

Milieu

Het milieutoezicht wordt uitgevoerd door Omgevingsdienst IJmond. Door gerichte controles wordt ervoor gezorgd dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het uitvoeringsprogramma van Omgevingsdienst IJmond worden alle acties opgenomen en in het evaluatieverslag wordt de inzet verantwoord.

Afvalinzameling

Afvalpreventie en afvalscheiding zijn 2 belangrijke pijlers in de route naar een circulaire economie. Door te focussen op preventie, streven we ernaar de totale hoeveelheid afval te verminderen door slim te kopen en te consumeren. Preventie is ook het repareren van wat kapot is, het minimaliseren van verpakkingen en het inzetten van herbruikbare materialen. Afvalscheiding ligt meer op het bord van onze inwoners, en zorgt ervoor dat afval efficiënt wordt verwerkt en gerecycled. Door afvalstromen zoals papier, glas, PMD en bioafval te scheiden, ontstaan schone grondstofstromen die in hoge mate hergebruikt kunnen worden. Wanneer afval goed en vooral juist wordt gescheiden, neemt het hergebruik van grondstoffen toe en blijven de kosten voor afvalbeheer beheersbaar. Zo gaan we van afval denken naar grondstof denken en dragen we bij aan een steeds meer circulaire economie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

De energietransitie

We zetten in op meer- en schonere vormen van energieopwekking en -gebruik. Nieuwe woningen worden zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. In de gebouwde omgeving ligt een opgave om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen om verlies van energie en hoge kosten voor bewoners tegen te gaan. We faciliteren en stimuleren bewoners om te isoleren en andere duurzame maatregelen te nemen.

In juli 2023 is het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) gestart. Aan Purmerend is een bedrag van € 1.337.500 toegekend (incl. btw). De lokale aanpak voorziet aan woningeigenaren aan een aanbod waarbij 3 subsidies (het NIP, een gemeentelijke subsidie en een ISDE-subsidie vanuit het Rijk) gestapeld wordt aangeboden.

- We proberen bewoners zo veel als mogelijk te ontzorgen en de drempels voor deelname weg te nemen. De gemeente zorgt voor aannemers en draagt de kosten van diervriendelijk isoleren. Eigenaren hoeven zelf geen formulieren in te vullen. We zien dat de belangstelling om te isoleren duidelijk is gegroeid.
- We werken samen met andere gemeenten en de provincie om de activiteiten van netbeheerders te richten en te prioriteren, zodat er meer stroom beschikbaar komt voor Purmerend. We brengen de actuele stroomvraag in kaart en voeren hier regie over. We voorzien dat dit structurele aandacht zal blijven vragen van de gemeente.
- De schaarste in beschikbare (transport)capaciteit maakt dat andere inspanning nodig is om meer energie te kunnen gebruiken. Investerings in voorzieningen om de stroomcapaciteit te bufferen (bijvoorbeeld accu's) zijn daarom nodig. De investeringen zijn deels nodig voor de

stroomvoorziening van de gemeentelijke gebouwen en activiteiten. Ook ondernemers zullen dergelijke investeringen moeten doen om de belasting van het stroomnet gelijkmatig te krijgen.

- De Baanstee-Noord is geselecteerd als kansrijke EnergyHUB. Daarmee ontvangen we extra middelen om een energiesamenwerking inhoud te geven. De status van geprioriteerde EnergyHUB betekent voor de regionale netbeheerder ook mogelijkheid tot het experimenteren met de uitwisseling van stroom tussen de samenwerkingspartners.

De warmtetransitie

We werken verder aan de doelstelling om in 2050 aardgasvrij te zijn. Nieuwbouwwoningen worden gasvrij gebouwd. In de bebouwde omgeving ligt er een grote opgave. We ondersteunen bewoners aan de hand van de proeftuinen bij het aardgasvrij worden.

In 2025 is gestart met blok 3, het laatste deel van de Proeftuin Aardgasvrij in Overwhere-Zuid. Naar verwachting wordt dit in het eerste kwartaal van 2026 afgerond. Daarmee is het budget van de Proeftuin volledig besteed en wordt het project beëindigd.

- De verdere voorbereidingen vinden plaats voor het verwijderen van het kookgas in de appartementen aan de Ooster- en Westervenne, waarvoor op 19 december 2024 door de gemeenteraad een budget beschikbaar is gesteld.
- Er is een bijdrageregeling (de WIS) van kracht voor de aanleg van warmtenetten voor netwerkbedrijven zoals Stadsverwarming. We verwachten dat ondanks deze subsidiemogelijkheid, het aanleggen van een warmtenet voor bestaande grondgebonden woningen financieel niet haalbaar is. In het Warmteplan dat uiterlijk 2026 gereed moet zijn komen we hierop terug. Dit is een voorzetting van de Transitievisie Warmte die op 28 oktober 2021 is vastgesteld.
- Om SVP voor de langere termijn een toekomstbestendig bedrijf te maken is er behoefte aan één of meerdere warmtebronnen. Daarvoor wordt gekeken naar de mogelijkheden voor geothermie (aardwarmte). In 2025 is rijkssubsidie toegekend aan een van de houders van een opsporingsvergunning in het gebied. De beperkte stroomcapaciteit beperkt de voortgang. Ook moeten er afspraken worden gemaakt over de afname van de te winnen warmte tussen de vergunninghouder en SVP.
- In 2025 zijn we in beroep gegaan tegen het besluit van de staatssecretaris over het Winningsplan Middellie. Dit Winningsplan maakt langere gaswinning in Middellie mogelijk. Er is een beroepsschrift ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak bij de Raad van State. Een zitting volgt.

Afvalinzameling

We verbeteren de afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van het nut en de noodzaak van afval scheiden en door hen de mogelijkheid te bieden dit beter te doen. We brengen hiervoor de basis op orde door de volgende punten aan te pakken:

- De hoogbouw beschikt nog niet over faciliteiten voor het gescheiden weggooien van bioafval. We starten met de voorbereidingen om alle hoogbouw te voorzien van verzamelcontainers voor bioafval, zodat ook deze bewoners hun bioafval apart kunnen weggooien.
- In de Beemster wordt het afval nog opgehaald door achterlader vuilniswagens. Dit is een flinke arbeidsbelasting voor onze medewerkers. Daarom beginnen we met het aanbodlocatieplan voor de rolcontainers in de Beemster, zodat ook hier met de zijlader ingezameld kan worden.

- In onze communicatie benadrukken we het belang van goede afvalscheiding en schone grondstofstromen. Daarnaast informeren we onze inwoners over de kosten die ontstaan door het onnodig verbranden van grondstoffen.

Wat mag het kosten

Bedragen x € 1.000

PGRo4	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	20.205	17.558	20.202	18.021	18.444	18.977	18.900
Baten	-20.013	-18.822	-18.852	-19.319	-19.849	-20.490	-21.128
Saldo	192	-1.264	1.350	-1.298	-1.406	-1.513	-2.228

BVo41 Milieu	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	14.488	14.949	15.061	15.242	15.655	16.165	16.673
Baten	-16.642	-17.256	-17.256	-17.754	-18.284	-18.924	-19.562
Saldo	-2.154	-2.308	-2.196	-2.511	-2.629	-2.759	-2.890

BVo42 Duurzaamheid	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 bijgesteld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	5.717	2.610	5.141	2.779	2.789	2.812	2.228
Baten	-3.370	-1.566	-1.596	-1.566	-1.566	-1.566	-1.566
Saldo	2.347	1.044	3.546	1.213	1.223	1.246	662

In dit programma hebben we voor de begroting 2026 € 2.181.000 lagere lasten en € 467.000 hogere baten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Ontwikkeling exploitatie 2025-2026

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Lagere kapitaallasten		
De kapitaallasten dalen door uitgestelde vervangingsinvesteringen tractie wegens aanbesteding in 2025.	-235	
Hogere verwerkingskosten		
De verwerkingskosten stijgen door een combinatie van tonnage en prijsontwikkeling (marktwerking).	234	
Hogere doorberekening Veegdienst		
De kosten voor straatreiniging worden voor 1/3 deel doorbelast aan afvalbeheer en 1/3 deel aan rioolbeheer. De actualisatie van deze kosten resulteert in een hogere doorbelasting van € 106.000.	106	
Hogere baten afvalstoffenheffing		
Er wordt € 486.000 hogere baten afvalstoffenheffing geraamd vanwege meer inwoners.		-486
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	76	-12
Totaal	181	-498

Beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Proeftuin aardgasvrij		
In 2025 stonden de laatste middelen voor de proeftuin aardgasvrij ter beschikking. Deze Rijksmiddelen zijn in 2026 niet langer beschikbaar. De middelen voor het warmteprogramma vanaf 2026 zijn benoemd in de verbrede duurzaamheidsagenda "Werk aan de Toekomst", welke financieel in de Voorjaarsnota 2025 door de Raad is bevestigd.	-1.839	
Werk aan de Toekomst		
In 2026 zijn de middelen voor duurzaamheid voortvloeiend uit het raadsbesluit over werk aan de toekomst verwerkt in de begroting. Dit is afgestemd op de beschikbare middelen in de SPUK CDOKE en de reserve duurzaamheid. In de begroting 2025 is de storting in de reserve duurzaamheid vanwege de vrijkomende SPUK CDOKE middelen nog niet verwerkt. Waardoor er in 2025 nog een hoger budget voor duurzaamheid staat. Dit zal in de Najaarsnota 2025 worden afgeramd en toegevoegd aan de reserve duurzaamheid.	-436	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.00	-87	30
Totaal	-2.362	30

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2026 is een onttrekking van € 769.000,- begroot. De onttrekking wordt gedaan ter dekking van de verbrede duurzaamheidsagenda "Werk aan de Toekomst". In 2026 staan geen toevoegingen begroot aan de reserve duurzaamheid.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2026 is er een onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing begroot van € 550.000. Hierdoor kan het tarief lager worden vastgesteld.

Investerings

De jaarschijf 2026 van programma 4 heeft een totaalbedrag van € 0,9 miljoen aan investeringen. Dit betreft investeringen voor afvalinzameling (containers en inzamelsystemen). Voor de specificatie van de investeringen wordt verwezen naar de bijlage Meerjareninvesteringsplanning.

Programma 5

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. De komende jaren worden er binnenstedelijk veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten zich op een veilige en comfortabele manier kunnen verplaatsen. Hierbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt om nieuwe oplossingen. We stimuleren daarom zoveel mogelijk wandelen, fietsen en het gebruik van openbaar vervoer; dit noemen we het STOMP-principe. Verplaatsingen met de auto blijven mogelijk, zodat de stad bereikbaar en leefbaar blijft.

Doelen en activiteiten

In december 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Dit plan verbindt de ontwikkelambities op het gebied van woningbouw, werkgelegenheid en verblijfskwaliteit aan de ambities van mobiliteit. Purmerend heeft een groeiambitie, waarbij er een groot aantal woningen worden toegevoegd. Deze woningbouwopgave heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. We hebben daarom 7 beleidsuitgangspunten voor de toekomstige mobiliteit geformuleerd:

1. Purmerend wordt een 10-minutenstad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend binnen 10 minuten te bereiken.